

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Europejski kontekst literatur bałkańskich (Wykład), PG_00141947						
Kierunek studiów	Studia bałkańskie (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Studiów Klasycznych i Sławistyki -> Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Anita Gostomska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Komparatystyczne rozpoznanie przestrzeni literatur bałkańskich, poprzez ich ukontekstowanie względem kulturowych tradycji Europy.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SBAŁL3_W12] Zna i rozumie podstawowe metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury, typowych, charakterystycznych lub specyficznych dla kultur słowiańskich Półwyspu Bałkańskiego.	Student: zna i rozumie metody analizy i interpretacji utworów literackich, typowych, charakterystycznych lub specyficznych dla literatur słowiańskich Półwyspu Bałkańskiego, w szerszym ujęciu tematu (K_W12).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_K03] Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie kultury Bałkanów.	Student: posiada umiejętności badawcze, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie literaturoznawstwa porównawczego (K_U03).	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_W07] Zna w zaawansowanym stopniu literatury Półwyspu Bałkańskiego (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru byłej Jugosławii) oraz powiązania między nimi.	Student: zna w zaawansowanym stopniu literatury Półwyspu Bałkańskiego (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru byłej Jugosławii) oraz ich europejski kontekst (K_W07);	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_U03] Potrafi planować i organizować – posługując się również jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – zarówno pracę indywidualną jak i zespołową, rozwiązując problemy typowe dla obszaru nauk o kulturze i religii, nauki o sztuce, literaturoznawstwa i językoznawstwa.	Student: zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju zawodowego w zakresie literaturoznawstwa porównawczego i badań kulturoznawczych (K_K01).	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_W10] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze, w tym przede wszystkim w kulturze krajów Półwyspu Bałkańskiego.	Student: ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy literaturoznawczej, w tym przede wszystkim w kulturze krajów Półwyspu Bałkańskiego (K_W10);	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

Treści przedmiotu	Balkańskie refleksy kultury antycznej Śródziemnomorza. Tradycja cyrylo-metodejska na Bałkanach. Wpływy włoskie w literaturze renesansu i baroku; Rzeczpospolita Dubrownicka - Rzeczpospolita Wenecka. Zachodnioeuropejska percepcja Bałkanów w okresie oświecenia; literatura podróżnicza i narodziny stereotypu. Oddziaływanie filozofii J. G. Herdera na odrodzeniową ideologię Słowian; słowianofilstwo i pansławizm; słowiańskie tożsamości narodowe. Kosmopolityzm i patriotyzm jako modele literatury modernistycznej. Literacka awangarda początku XX stulecia; utopie artystyczne i społeczne. Dwudziestowieczne totalitaryzmy: zapis fascynacji i kontestacji. Środkowoeuropejski wymiar literatur bałkańskich; Holocaust. Artystyczna odpowiedź literatur południowosłowiańskich na ideologiczne ograniczenia po 1945 roku; kulturowa ksenofilia i ksenofobia. Oblicza transformacji ustrojowych końca XX wieku; literackie świadectwa rozpadu Jugosławii. Doświadczenie postkomunizmu; literatura nostalgiczna.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wiedza z zakresu treści programowych przedmiotu Kanon literatur południowosłowiańskich.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	aktywny udział w zajęciach	80.0%	20.0%
	egzamin ustny w postaci rozmowy na temat pracy pisemnej/ przesłuchanie	51.0%	40.0%
	sporządzenie zaliczeniowej pracy pisemnej z zakresu problematyki wykładu, z praktycznym wykorzystaniem literatury obowiązkowej	51.0%	40.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur A.1. wykorzystywana podczas zajęć: Lektury realizujące treści programowe dobierane są indywidualnie przez każdego z prowadzących. A.2. studiowana samodzielnie przez studenta: Lektury do samodzielnej pracy wskazuje studentom osoba prowadząca zajęcia.		

Uzupełniająca lista lektur	• M. Bobrownicka, Pogranicza w centrum Europy. Slavica, Kraków 2003. • Cywilizacja przestrzeń tekst, red. L. Miodyński, Katowice 2005. • Z. Darasz, Problemy autoidentyfikacji kulturowej i narodowej w literaturze słoweńskiej, Katowice 1995. • M. Dąbrowska-Partyka, Literatura pogranicza, pogranicza literatury, Kraków 2004. • M. Dąbrowska-Partyka, Świadectwa i mistyfikacje. Przed i po Jugosławii, Kraków 2003. • M. Dąbrowska-Partyka, Teksty i konteksty. Awangarda w kulturze literackiej Serbów i Chorwatów, Kraków 1999. • M. Falski, Porządkowanie przestrzeni narodowej przypadków chorwacki, Warszawa 2008. • M. Dyras, Re-inkarnacje narodu. Chorwackie narracje tożsamościowe w latach dziewięćdziesiątych XX wieku, Kraków 2009. • M. Dyras, W poszukiwaniu prawdy. Nowa serbska proza na przełomie lat 60. i 70., Kraków 2000. • S. Giergiel, Ocalić pamięć. Praktyki pamięci i zapominania we współczesnej prozie postjugosłowiańskiej, Opole 2012. • D. Gil, Prawosławie. Historia. Naród. Miejsce kultury duchowej w serbskiej tradycji współczesności, Kraków 2005. • Idee wspólnotowe Słowiańszczyzny, red. A. W. Mikołajczak, W. Szulc, Poznań 2004. • Idee wspólnotowe Słowiańszczyzny, red. A. W. Mikołajczak, W. Szulc, B. Zieliński, Poznań 2004. • C. Juda, Literatura w stanie podejrzenia. Współczesna proza macedońska lat 60. XX wieku, Kraków 1992. • C. Juda, Pod znakiem BRL-u. Kultura i literatura bułgarska w pułapce ideologii, Kraków 2003. • M. Koch, kiedy dojrzejemy jako kultura Twórczość pisarek serbskich na początku XX wieku (kanon genre gender), Wrocław 2007. • A. F. Kola; Europa w dyskursie polskim, czeskim i chorwackim. Rekonfiguracje krytyczne, Toruń 2011. • J. Kornhauser, Literatury zachodnio- i południowosłowiańskie XX wieku w ujęciu porównawczym, Kraków 1994. • J. Kornhauser, Świadomość regionalna i mit odrębności (o stereotypach w literaturze serbskiej i chorwackiej), Kraków 2001. • Kryzys tożsamości. Slavica, red. B. Czapik, E. Tokarz, Katowice 1992. • Kultury słowiańskie między postkomunizmem a postmodernizmem, red. M. Dąbrowska-Partyka, Kraków 2009. • Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, T. 1. Transformacja, red. H. Janaszek-Ivaničková, Warszawa 2005. • Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, T. 2. Feminizm, red. E. Kraskowska, Warszawa 2005. • Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, T. 3. Podmiotowość, red. B. Czapik-Lityńska, Warszawa 2005. • Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, T. 4. Mniejszości, red. M. Dąbrowski, Warszawa 2005. • Narodowy i ponadnarodowy model kultury. Europa Środkowa i Półwysep Bałkański, red. B. Zieliński, Poznań 2002. • Nasza środkowoeuropejska ars combinatoria, red. K. Pieniążek-Marković, G. Rem, B. Zieliński, Poznań 2007. • Problemy tożsamości kulturowej w krajach słowiańskich, t. III, red. J. Goszczyńska, Warszawa 2005. • Przemiany w świadomości i kulturze duchowej narodów Jugosławii po 1991 roku, red. J. Kornhauser, Kraków 1999. • J. Rapacka, Godzina Herdera. O Serbach, Chorwatach i idei jugosłowiańskiej, Warszawa 1995. • J. Rapacka, Leksykon tradycji chorwackich, Warszawa 1997. • J. Rapacka, Śródziemnomorze. Europa Środkowa. Bałkany. Studia z literatur południowosłowiańskich, red. M. Dąbrowska-Partyka, Kraków 2002. • Semantyka Rosji na Bałkanach. Colloquia Balkanica, T. 1, red. J. Sujecka, Warszawa 2010. • Słowiańszczyzna - pojęcia i rzeczywistość dawniej i dziś, red. K. Handke, Warszawa 2002. • A. Stankowicz, Między bośniackością a jugoslawizmem. Studia z dziejów kultury bośniacko-hercegowińskiej, Bielsko-Biała 2004. • J. Sujecka, Bułgarska idea narodowa i jej okcydentalistyczno-słowianofilskie konteksty. Na przykładzie twórczości Iwana Wazowa. Z polskich studiów slawistycznych, Warszawa 1995. • Symbioza kultur słowiańskich i niesłowiańskich w Europie Środkowej, red. M. Bobrownicka, Kraków 1996. • G. Szwał-Gyłybowa, Leksykon tradycji bułgarskiej, Warszawa 2011. • M. Todorova, Bałkany wyobrażone, przeł. P. Szymor, M. Budzińska, Wołowiec 2008. • Widzieć Chorwację. Panorama literatury i kultury chorwackiej, 1990-2005. • K. Pieniążek-Marković, G. Rem, B. Zieliński, Poznań 2005.
----------------------------	--

		• J. Wierzbicki, Z dziejów chorwacko-polskich stosunków literackich XIX wieku, Wrocław 1970. • Wokół Macedonii. Siła kultury kultura siły, red. B. Zieliński, Poznań 2001. • W poszukiwaniu nowego kanonu. Reinterpretacje tradycji kulturalnej w krajach postjugosłowiańskich po 1995 roku, red. M. Dąbrowska-Partyka, Kraków 2005.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.